Пра ўзаемадачыненні Рэспублікі Беларусь і Рады Еўропы.
Пазіцыя Аб'яднаных дэмакратычных сіл

Каштоўнасная аснова Рады Еўропы грунтуецца на дэмакратычным ладзе краін-чальцоў. Гэта "адданасць духоўным і маральным каштоўнасцям, якія з'яўляюцца агульным набыткам іх народаў і сапраўднаю крыніцаю прынцыпаў свабоды асобы, палітычнай свабоды і вяршэнства Права, якія ляжаць у аснове любой сапраўднай дэмакратыі" (Статут Рады Еўропы, прэамбула).

Паводле Статута Рады Еўропы, "мэтаю Рады Еўропы з'яўляецца дасягненне большага адзінства паміж яе членамі дзеля абароны і ажыццяўлення ідэалаў і прынцыпаў, якія з'яўляюцца іх агульным набыткам, і спрыянне іх эканамічнаму і сацыяльнаму прагрэсу. (…) Кожны член Рады Еўропы павінен прызнаваць прынцып вяршэнства Права і прынцып, паводле якога ўсе асобы, што знаходзяцца пад яго юрысдыкцыяй, павінны карыстацца правамі чалавека і асноўнымі свабодамі, і шчыра і актыўна супрацоўнічаць у імя дасягнення мэты Рады (…)"(Статут Рады Эўропы, арт. 1, 3).

Толькі еўрапейская дзяржава, якая здольная і імкнецца адпавядаць названым мэтам і прынцыпам, можа быць запрошаная камітэтам міністраў стаць Членам Рады Еўропы (Статут Рады Еўропы, арт. 4).

Паводле палітычнага мандата Рады Еўропы, вызначанага трэцім Самітам Кіраўнікоў Дзяржаў і Урадаў у Варшаве ў маі 2005 г., мэтамі арганізацыі з'яўляюцца:

"- абарона правоў чалавека, плюралістычнай дэмакратыі і ўлады закону;

- падтрымка ўсведамлення і заахвочванне развіцця культурнай тоеснасці і разнастайнасці Еўропы;

- пошук супольных рашэнняў праблем, з якімі сутыкаецца еўрапейскае грамадства, такіх, як дыскрымінацыя меншасцяў, ксенафобія, нецярпімасць, біяэтыка і кланаванне, тэрарызм, гандаль людзьмі, арганізаваная злачыннасць і карупцыя, кіберзлачыннасць, гвалт над дзецьмі;

- умацаванне дэмакратычнай стабільнасці ў Еўропе праз падтрымку палітычнай, заканадаўчай і канстытуцыйнай рэформы".

Аб'яднаныя дэмакратычныя сілы Беларусі цалкам падзяляюць каштоўнасці, мэты і прынцыпы Рады Еўропы і ставяць сваёй мэтай іх увасабленне ў нашай краіне.

Аб'яднаныя дэмакратычныя сілы канстатуюць, што цяперашнія ўлады Беларусі ў сваёй заканадаўчай дзейнасці і правапрымяняльнай практыцы сістэматычна супярэчаць каштоўнасцям, мэтам і прынцыпам Рады Еўропы, груба парушаючы правы чалавека і асноўныя свабоды, у тым ліку палітычныя.

Мы разглядаем перспектыву прыняцця Беларусі ў Члены Рады Еўропы як інструмент, шанец і стымул для вяртання дэмакратыі ў нашу краіну.

Аднак безумоўнае запрашэнне ў гэтую міжнародную арганізацыю без унутраных сістэмных зменаў у краіне, пры захаванні цяперашніх антыдэмакратычных закандаўства і практыкі яго ўжывання, толькі закансервуе і нават пагоршыць становішча ўнутры Беларусі, прывядзе да размывання крытэраў членства ў Радзе Еўропы да сітуацыі падвойных стандартаў.

Таму для рэалізацыі гэтай мэты патрэбныя ясныя для ўсіх бакоў стратэгічныя прынцыпы, з якіх вынікаюць практычныя захады.

1. Мы падтрымліваем прапанову Палітычнага камітэта Парламенцкай Асамблеі Рады Еўропы для забеспячэння ўсебаковасці, аб'ектыўнасці і празрыстасці дыялога з Беларуссю стварыць на парытэтнай аснове з прадстаўнікоў уладных структур і дэмакратычных сіл экспертную групу. Лічым неабходным і прапануем ПАРЭ распрацаваць рэгламент дзейнасці групы з механізмам публічнай справаздачнасці.

2. Прапануем даручыць названай групе на працягу 4 месяцаў распрацаваць "падарожную карту", г.зн. каляндарны паэтапны план набліжэння да мэты.

3. Вяртанне Рэспублікі Беларусі статусу спецыяльна запрошанай у РЕ краіны , а ў далейшай перспектыве наданне ёй поўнага членства ў РЕ, магчымае толькі ў адпаведнасці з арт. 4 Статута РЕ, г.зн. улады Беларусі павінны выявіць здольнасць і імкненне адпавядаць мэтам і прынцыпам арганізацыі. Таму:

3.1. Для пачатку перамоў аб вяртанні статусу спецыяльна запрошанай краіны неабходна пачаць змены палітычнай атмасферы ў кірунку даверу, для чаго вызваліць усіх палітычных вязняў (зняволеных паводле палітычных матываў), адмяніць наступствы ўсіх іншых рэпрэсіўных захадаў палітычнага характару (звальненні з працы і выключэнне з універсітэтаў, гвалтоўны прызыў у войска непрыдатных да службы, забарона друку і продажу ўсёй незалежнай прэсы), скасаваць або прынамсі накласці мараторый на смяротнае пакаранне.У ходзе перамоў улады павінны прадэманстраваць

здольнасць і імкненне адпавядаць мэтам і прынцыпам РЕ, узяўшы на сябе акрэсленыя ў часе абавязкі і на практыцы распачаўшы сфармуляваныя Аб'яднанымі дэмакратычнымі сіламі змены ў выбарчым заканадаўстве, заканадаўстве аб мас-медыях і свабодзе выказвання, крымінальным заканадаўстве, заканадаўстве аб дзейнасці грамадскіх, палітычных, прафсаюзных, рэлігійных арганізацый, а таксама спыніўшы дыскрымінацыю грамадзянаў паводле моўна-культурнай прыкметы.

3.2. Перамовы аб вяртанні статусу спецыяльна запрошанай у РЕ краіны павінны мець вынікам падпісанне Беларуссю:

- Канвенцыі абароны правоў і асноўных свабодаў і такім чынам прызнанне ёю юрысдыкцыі Еўрапейскага суду па правах чалавека;
- Еўрапейскай Хартыі мясцовага самакіравання.

Падпісанне мае на ўвазе адаптацыю нацыянальнага заканадаўства да названых дакументаў.

3.3. Правядзенне выбараў усіх узроўняў паводле стандартаў АБСЕ.

4. Запрашэнне Беларусі стаць Членам Рады Еўропы адбываецца пасля вычарпальнага выканання пп. 1-3.

Ухвалена Прэзідыумам АДС 15 красавіка 2009 г.